

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

4 лютого 2010 року

№4(2897)

АКАДЕМІК МИХАЙЛО ЗГУРОВСЬКИЙ – ВИДАТНИЙ УЧЕНИЙ І ОРГАНІЗАТОР ОСВІТИ

На шапках газети «Київський політехнік» постійно висвітлюється повноважне життя університету, його історія, події, проблеми тощо. І завжди газета приоляє значну увагу питанням діяльності керівництва КПІ і, зокрема, ректора М. Згуроноського. В газеті постійно публікуються довідки ректора перед трудахами колективом університету, його інтервю, та її сам М. Згуроноський неодноразово ставав дописувачем газети, публікуючи свої наукові та публіцистичні статті. Останнім часом київські політехніки мали змогу ознайомитися з розіздами ректора в царині історії науки і техніки, що стосується видатних випускників КПІ. Свогоєдні ми пропонуємо близьче познайомитися з самим ректором Київської політехніки академіком Михайлом Захаровичем Згуроносським, який 30 січня 2010 року відзначив свою ювілейну дату від дня народження. М. Згуроноський є випускником КПІ, пройшов успішний шлях від студента університету до ректора, одночасно КПІ упродовж 18 останніх років. Разом з тим, можливо, ми дедоузагальним зодбутки і досягнення, які мали місце за цей період у житті університету та Інституту підготовленого системного аналізу.

Продовжуємо славних ректорських традицій

КПІ за свою 111-річну історію неодноразово давав гострі суспільні кризи і завжди був попереду у формуванні висококласного людського потенціалу – інженерів, учених, керівників виробництва, державних діячів. За всю історію КПІ його очолювали цілі ряд видатних ректорів, які визначили традиції як високої якості підготовки інженерів, так і високого гатунку рівня наукових досліджень і розробок цього наявального закладу. Про них неодноразово публікувалися статті в «Київському політехніку». Перш ніж зупинитися докладніше на діяльності нинішнього ректора, згадаємо для прикладу про визначний внесок трьох його попередників на цюмо-відповідальному посту.

Першим ректором КПІ (1898–1902) був видатний учений і блискучий організатор Віктор Львович

Кирічков, який заклав засади вищої технічної освіти, де фундаментальна підготовка з математики, фізики, хімії та загальнінженерних дисциплін (які викладалися із застосуванням новітнього дослідницького обладнання) поєднувалася з отриманням професійних навичок на виробництві та в наукових закладах.

Олександр Сергійович Плигунов очолював КПІ з 1944 року протягом 25 років і зробив великий внесок у розвиток інституту в тяжкі повоєнні роки. Він спрямував зусилля на відновлення навчально-матеріальної бази, виконання важливих для країни наукових досліджень та підготовку висококваліфікованих інженерних кадрів для народного господарства.

Ректор КПІ у 1971–1987 роках Григорій Іванович Денисенко зумів організовувати колектив КПІ на підготовку висококласних інженерів, які забезпечили успіх створення вітчизняної техніки в роки так званої холодної війни. Масштабність цих завдань визначила також необхідність суттєвої розбудови матеріально-технічної бази КПІ, яка за роки його праці на посаді ректора збільшилась утрічі. Завдяки проведений розбудові, КПІ в наступні роки зміг розвиватися як найбільший підприємство в державі виняткової на-вчальної складності.

Наповнення необхідним для незалежної України змістом підготовки фахівців, збереження і розвиток наукових шкіл, організація міжнародної співпраці здійснився ректорами П. Таланчуком та М. Згуроносським.

Мені довелося в різний час працювати в КПІ, у тому числі і в 60-ти роках минулого століття, і я добре бачу по-зитивний процес росту авторитету цього флагмана української освіти.

Працюючи в останні десятиріччя разом з М. Згуроносським з різними науковими програмами, в різноманітних комісіях і комітетах, у тому числі і створених при державних органах нашої країни та в міжнародних організаціях, що ко-ординують діяльність учених-кібернетиків у сфері розробки комп’ютерних технологій і розв’язанні проблем інформатизації різних напрямів людської діяльності, я особисто переконався в ефективності і конструктивності

їого діяльності і як ученого, і як організатора науки. Очевидно, що це дає мені моральне право більш докладно зупинитися на етапах його зростання як ученого і як організатора освіти і науки.

М. Згуроноський є ректором Київської політехніки з 1992 року. Він народився у 1950 році в м. Скала-Подільська Тернопільської області, у 1975 році закінчив Київський політехнічний інститут, де потім працював на різних посадах, а з 1992 року – ректором.

Можливо, формула успіху М. Згуроноського на посаді ректора закладена в тих головних принципах, які він дотримується у своїй діяльності і які він сам сформував так: «Завжди пам’ятати, що вийшов з КПІ, і здобувши звання своїм становленням і формуванням, а тому повинен за будь-яких обставин і посад працювати на його розвиток і престиж, підтримувати і захищати своїх колег по альма-матер; поважати честь і гідність кожної людини незалежно від її громадського статусу та посади; не ставити себе вище над нею, намагатися розуміти точку зору кожного, хто приходить до мене; створювати поважу її шану до ветеранів і старших, завдяки яким створено все, що ми маємо сьогодні, які є посідами мудрості і унікального досвіду для нового покоління; усвідомувати від моїх попередників на посту ректора усі кращі для КПІ підходи; бачити в кожному студентові талановиту особистість, а в кожному співробітнику – однодумця і соратника; бути відчим за виконане її уміннями позитики і слабкості».

Безсумінно, що завдяки його енергійній діяльності як ученого і як організатора вищої освіти КПІ у 1995 році став першим в Україні Національним технічним університетом, а у 2007 році – також першим у нації державі отримав статус університету дослідницького типу. Відзначимо, що М. Згуроноський одним з перших у країні зрозумів, що створення дослідницького університету – це, можливо, чи не єдиний шлях, щоб залишитися першим серед кращих університетів у

ВІТАЄМО!

**Ректора НТУУ «КПІ»
академіка НАН України
Михайла Захаровича
ЗГУРОВСЬКОГО
з ювілеєм!**

**СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:**

**1 2 3 Ювілей
М.З.Згуроноського**

4 Вечір поезії

**«Скіф» у
Карпатах**

Увага, конкурс!

тутів, 18 факультетів, 13 науково-дослідних інститутів і науково-дослідних центрів, конструкторських бирж. Підготовка фахівців ведеться за 54 напрямами та 123 спеціальностями. Також під час працює створена у 2001 році філія КПІ у м. Славутичі.

У рейтингу вищих технічних навчальних закладів України «Компас» НТУУ «КПІ» займає перше місце. Найдовгіше здобутки вчених НТУУ «КПІ» щорічно відзначаються Державними преміями України в галузі науки і техніки.

Проект «КПІ – дослідницький університет», безсумінно, є одним із ключових проектів, запропонованих і реалізованих Михаїлом Захаровичем як ректором Київської політехніки. Водночас кількість інших проектів його діяльності як ученого і як керівника закладу перевищує десяток. Серед них:

– науково-технологічного розвитку України за умов світової економічної глобалізації;

– створення і розбудови науково-освітньої інформаційно-комунікаційної мережі «Уран» та її входження до європейської мережі «GEANT»;

– створення суперком’ютерного центру університету та Світового центру даних з його використанням;

– створення першого в Україні державного політехнічного музею;

– створення і розбудови інноваційного середовища на базі університету згідно зі Законом України «Про науковий парк «Київська політехніка»;

– створення спільно з Національною академією наук України навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу»;

– створення світового центру даних «Геоінформатика і стаїй розвиток» та інші.

Відзначимо, що в кадровій політиці М. Згуроноський завжди орієнтується на збереження досвідченої, кваліфікованої науково-педагогічної і допоміжного персоналу та залучення талановитої молоді. І це забезпечує подальший розвиток університету та збереження кращих традицій. Ректор М. Згуроноський завжди намагається

Продовження на 2-й стор.

АКАДЕМІК МИХАЙЛО ЗГУРОВСЬКИЙ – ВИДАТНИЙ УЧЕНИЙ І ОРГАНІЗАТОР ОСВІТИ

Продовження.
Початок на 1-й стор.

тимати руку на пульс життя університету. Для цього він постійно ініціює різноманітні соціологічні дослідження серед працівників та студентів КПІ, результати яких пізніше відображаються у прийнятті виважених рішень.

У своїх міркуваннях щодо подальшого розвитку освіти ректор НТУУ «КПІ» переконаний, що варто переорієнтувати вектор діяльності на фундаменталізацію підготовки, відходячи від її вузькотехнічного характеру. Фундаментальний підхід був притаманний КПІ протягом усієї його історії. Він ґрунтувався на нерозривному зв'язку науки з наукою та науковими дослідженнями та впровадженнем їх результатів. Саме ця фундаментальність освіти свого часу забезпечила світове лідерство розробок наших колишніх студентів, потім всеукраїнсько відомих учених та інженерів. Саме з нею пов'язані численні перемоги наших нинішніх студентів на світових олімпіадах з математики і програмування.

М. Згурівський в Міністерстві освіти України

Визнанням заслуг як науковика і організатора освіти стало те, що 18 листопада 1994 року Указом Президента України Л. Кучми № 690/94 Згурівського Михайла Захаровича призначено міністром освіти України. Як відомо, той період був непростим для країни та для сфер освіти зокрема. Перед новопризначеним молодим міністром освіти України постало завдання надзвичайної складності. Сформовані за умов колишньої союзної цілісності та підпорядкованості дисциплін військово-промислового комплексу, система освіти України вже не відповідала об'єктивним потребам молодої незалежної держави. Зменшувалися об'єктивні та економічні можливості утилізувати її.

Становлення незалежної України потребувало не просто реформування, а принципового реконструювання, розбудови – за умов збереження кращих традицій успадкованої системи освіти, що формувалася протягом багатьох поколінь, – сучасної національної системи освіти незалежної України.

Міністерство освіти України під керівництвом М. Згурівського розгорнуло систему роботу з формування нормативно-законодавчого поля України, в якому ставало можливим розпочати вирішення завдань щодо створення сучасної національної системи освіти незалежної України.

Було прийнято низку принципово важливих Законів України: «Про освіту», «Про середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», підготовлено Закони України «Про вищу освіту» та «Про наукову і науково-технічну діяльність» (спільно з Міністерством науки України). Було створено Державну акредитаційну комісію, розроблено концепцію гуманітарної підготовки молоді, підписано Лісабонську конвенцію про визнання системи кваліфікацій України.

М. Згурівський ставить підпис під Великою Хартиєю Університетів. Болонья, 16 вересня 2003 р.

факультету підвійного (НАН України та Міністерства освіти України) підпорядкування.

У жовтні 1995 року було підписано спільні накази Міністерства освіти України та Президента НАН України «Про поглиблення співробітництва між установами НАН України та Міністерством освіти України», яким було фактично визначено стратегію подальшої інтеграції освіти і науки України на базі років вперед.

Аналогічна постанова була прийнята також і з Академією педагогічних наук України.

Можна із відверністю сказати, що за період діяльності М. Згурівського на посаді міністра освіти було закладено основи засад сучасної національної системи освіти незалежної України.

Інститут прикладного системного аналізу

З метою проведення в Україні передових наукових досліджень, вирішення проблем міжdisciplinarnого характеру та цільової підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері прикладного системного аналізу, новітніх інформаційних технологій та комп'ютерних наук М. Згурівським разом зі мною було висунуто пропозицію про створення Навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу» (ІПСА).

З метою проведення в Україні передових наукових досліджень, вирішення проблем міжdisciplinarnого характеру та цільової підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері прикладного системного аналізу, новітніх інформаційних технологій та комп'ютерних наук М. Згурівським разом зі мною було висунуто пропозицію про створення Навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу» (ІПСА). ІПСА було створено у складі Кібернетичного центру НАН України у 1997 році по Постанові Кабінету Міністрів України. Створення інституту підвійного підпорядкування – НАН України та Міністерству освіти і науки України – пов'язане із втіленням концепції інтеграції науки і освіти.

В інституті сконцентрований потужний науковий потенціал. Наукові видділи – математичних методів системного аналізу, прикладного нееліпічного аналізу, чисельних методів оптимізації, інформаційних ресурсів – мають давні наукові традиції.

Інститут виконує актуальні фундаментальні та прикладні дослідження в галузі розвитку методології системного аналізу складних взаємопов'язаних об'єктів і процесів соціальної, економічної, екологічної та технологічної природи; розробляє методи прогнозування та передбачення поведінки складних систем з урахуванням багатофакторних ризиків, прийняття рішень у таких системах на множині суперечливих цілей, при неточності і нестачі вихідної інформації; здійснюючи розвиток теорії оптимального управління та диференційних, методів нееліпічного аналізу та оптимізації, теорії несکінченно вимірюваних динамічних систем, методів оцінювання і управління нееліпічними системами з розподіленими параметрами, ме-

тодів аналізу керованих марківськими процесами; розвиває теорію інформаційно-аналітичних систем та методи управління великими базами даних.

Платформою для вирішення цього класу задач є новий запропонований М. Згурівським напрямом дослідження, що отримав назву «система на математиці». Він являє собою комплекс взаємопов'язаних розділів математики (klassичних та нововинних), які забезпечують можливість розв'язувати сучасні міждисциплінарні проблеми різної природи.

На основі застосування системної математики в інституті під керівництвом М. Згурівського отримано фундаментальні результати в галузі глобального моделювання процесів сталого розвитку в контексті якості і безпеки життя людей, аналізу глобальних загроз, системних дослідень задач керування складними зміщуваними системами. У галузі прикладних досліджень розроблено інструментарій технологічного передбачення та сценарного аналізу в вигляді відповідної інформаційної платформи, що є комплексом математичних, програмних, логічних і організаційних засобів та інструментів. Це дозволяє визначити послідовність застосування окремих методів якісного та кількісного аналізу, встановити взаємозв'язки між ними, а також у цілому забезпечити формування самого процесу побудови сценаріїв майбутніх подій.

У практичному аспекті результати досліджень застосовуються для вирішення багатьох завдань розвитку економіки України. Зокрема, на замовлення Національного космічного агентства України були виявлені пріоритетні галузі споживання космічної інформації, що надається

системами дистанційного зондування Землі. Для металургійного комбінату «Arcelor Mittal» (Кривий Ріг) на етапі короткострокового передбачення були створені альтернативні сценарії підвищення ефективності функціонування логістичної системи комбінату шодо забезпечення всіх етапів металургійного виробництва. На замовлення Державного агентства України з інвестицій та інновацій розроблено стратегічний план розвитку АР Крим та м. Севастополь.

Інститут активно співпрацює з науковими установами НАН України – Відділенням інформатики, Відділенням наук про Землю, Відділенням фізики і астрономії, вищими навчальними закладами, бере участь у вирішенні проблем м. Києва та АР Крим.

Слід підкреслити, що фундаментальні та прикладні науки дослідження та розробки в інституті здійснюються, як і передбачалось при його утворенні, у поєднанні з навчальним процесом та підготовкою висококваліфікованих молодих фахівців. В інституті навчається більше тисяч студентів. Підготовка бакалаврів і магістрів здійснюється за напрямами «Системний аналіз», «Інформатика», «Комп'ютерна наука». Активно працюють аспірантура та докторантура. З 1999 року Інститут щорічно на високому науковому рівні проводить міжнародну науково-технічну конференцію «Системний аналіз та інформаційні технології» за активною участю студентів та аспірантів.

Цільова підготовка студентів старших курсів передбачає обов'язкову участь у наукових дослідженнях. Магістерські дипломні роботи фактично є магістерськими дисертаціями і становлять основу майбутніх кандидатських дисертаційних робіт.

В інституті виділяється міжнародний науковий журнал «Системні дослідження та інформаційні технології», головним редактором якого є М. Згурівський.

З ініціативою М. Згурівського інституту виступає організатором та співорганізатором багатьох наукових конференцій та семінарів, зокрема щорічно проводить Міжнародну науково-практичну конференцію «Системний аналіз та інформаційні технології».

Інтеграція в інституті навчального і наукового напрямів дала можливість здійснювати універсальні дослідження та реалізувати методологію підготовки аналітических практиків, які засновані на методах статистичного аналізу та теорії вероятностей.

Проект «Інформаційні технології в освіті та науці» (Інформаційні технології в освіті та науці), який було започатковано М. Згурівським та його колегами, здобув відповідні результати та отримав широке визнання в Україні та за кордоном.

мініарів і конференцій в Інституті кібернетики імені М.Глушкова та в Інституті прикладного системного аналізу. Ця практика співробітництва стала традиційною і ефективною.

Співпраця з НАН України

Співпраця Кіївської політехніки з науковими закладами НАН України має глибокі історичні корені. Відомо, що плеяда науковців – фундаторів КПІ – мала пряме відношення до створення і становлення Академії наук України. Так, декан механічного та інженерного факультету КПІ Степан Прокопович Тимошенко сформував перший склад Відділення механіки, створив нинішній Інститут механіків АН України, який носить його ім'я. Можна назвати ще одного видатного науковця КПІ – Євгена Оскаровича Патона та створений ним Інститут електрозварювання. Знані академіки Г.С. Пісаренко, С.В. Серенський, К.К. Сімінський та багато інших професорів КПІ посвідчили свою працю в КПІ та керівництвом відповідними академічними інститутами. Ця традиція завдяки М. Згурівському продовжується і нині. В НТУУ «КПІ» сьогодні активно працюють академіки В.Г.Бар'ятар, В.М.Локтєв, А.М.Самойленко, І.М.Коваленко, В.С.Дейка та інші.

Сьогодні формами співпраці КПІ з НАН України є такі:

– підготовка та подання до державних органів управління проектів законодавчих актів, державних цільових програм;

– підготовка магістрів для академічних інститутів через реалізацію пропричин підготовленого інститутою з Президією НАН України Відділення цільової магістерської підготовки за 9-ма напрямами підготовки;

– створення і спільна праця колективів з підготовки підручників, монографій і навчальних посібників;

Академік М. Згурівський і президент НАН України академік Б. С. Патон. 21 червня 2002 р.

– спільне виконання наукових проектів і завдань державних науково-технічних програм;

– діяльність філій кафедр університету в наукових установах НАН України та науково-дослідних підрозділів підвойного підпорядкування.

Міжнародне співробітництво

М. Згурівський – активно працюючий і всесвітньо визнаний учений, він є членом багатьох українських і закордонних наукових товариств, членом Наукового комітету світової системи даних (WDS, Париж, Франція), членом правління Світової мережі знань про освіту і наукові обміни (EDNES, Страсбург, Франція), національним представником України в Міжнародній раді науки (ICUS, Париж, Франція), членом виконавчої ради Комітету по даних науках і технологіях (CODATA, Париж, Франція), членом керівництва Інституту ЮНЕСКО з інформаційних технологій в освіті (Москва, Росія), президентом Мережі університетів країн Чорноморського регіону (BSUN, Констанца, Румунія), президентом Центрально-Східно-Європейського інституту стадного розвитку.

Експертами Кіївської політехніки разом з ученими НАН України розроблено Державну науково-технічну програму впровадження і застосування гід-технологій на 2009–2013 роки, які затверджені урядом України 23 вересня 2009 року. Сформовано і затверджені Президентом НАН України Координаційний науково-технічний комітет, до складу якого входять представники майже всіх відомств України. М. Згурівський є заступником голови цієї координаційної ради. В рамках цієї програми фахівці НТУУ «КПІ» беруть участь у проекті з обробленням даних Великого адронного колайдера в ЦЕРНі. Спільно з фахівцями Інституту теоретичної фізики імені М.М.Боголюбова НАН України вчені КПІ беруть участь у європейській програмі EGI (European Grid Initiative), для виконання цього завдання

Низка положення нового законодавчого поля мали винятково важливé значення для здійснення реформ у системі освіти.

Наприклад, Закон України «Про освіту» передбачав перехід до двоступеневої системи вищої освіти (бакалавр, магістр), надавав можливості вищої навчальній спільноті здійснювати широке міжнародне співробітництво, в тому числі – міжнародне економічне співробітництво.

За ініціативою Міністерства освіти України до положень Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» було включене визначення

виділено 200 обчислювальних ядер університетського кластера для відповідних обчислень. НТУУ «КПІ» бере участь у розвитку міжнародної навчальної гід-мережі разом із ученими Ройсійської Федерації, Болгарії і Казахстану.

За безпосереднє участю М. Згуровського посилилося співробітництво вчених України та Росії у сфері геоінформатики. За участю Світових центрів даних Росії та України (останній відкрито в КПІ) організовано Східноєвропейський регіональний кластер Світової системи даних. Це важливий крок до єдиного інформаційного простору для наукових досліджен.

Багаторічній М. Згуровського якченого, державного діяча і педагога виявилася і у встановленні відносин з Університетом Сокі (Японія). Діться про проект під назвою «Україна-Японія: різні долі, спільні надії», в якому М. Згуровський дискутує з відомим філософом Д. Ікедою про минуле, сьогодення, майбутнє двох народів.

Інноваційні проекти

М. Згуровським за завданням уряду напрочуді пропозиції стосовно формування системи державного управління та механізмів державної підтримки інноваційної діяльності в Україні. Базисом цих пропозицій став науковий аналіз стану інноваційної діяльності в країні, що дозволив виявити її ключові проблемні аспекти. Серед запропонованих заходів – використання досвіду передових країн стосовно застосування в Україні інноваційних середовищ на базі дослідницьких університетів, які мають формуватися за принципом інтеграції освіти, науки та інновації. Для практичної апробації цієї пропозиції Верховна Рада України була прийнятий Закон України «Про науковий парк «Кіївська політехніка». Діяльність інноваційного середовища, створеного згідно з цим законом, можна розглядати як загальнодержавний пілотний проект. Здійснення масової інноваційної діяльності заразом наукового парку «Кіївська політехніка» передбачає поєднання інтересів основних учасників інноваційного процесу. Зокрема, високотехнологічні компанії з метою збереження конкуренціїстичної пристрастності на ринках зацікавлені в оновленні своєї продукції, що створюється науковими університетами на засадах інновацій. Розробники інноваційних рішень, які працують у науковому парку за допомогою його фахівців оформлюють нові розробки як об'єкти права інтелектуальної власності, здійснюють супровід їх впровадження і отримують матеріальні заохочення у формі роялті за впровадження своїх новацій. Викладачі університету отримують висококваліфікованих фахівців, забезпечуючи кадрове супроводження реалізації інноваційних розробок. Науковці та викладачі університету мають також можливість за допомогою інноваційного бізнес-інкубатора, що входить до складу наукового парку, організовувати малі підприємства для тиражування інноваційної продукції.

Прикладами успішної діяльності наукового парку є новації щодо вирішення проблем водопостачання регіонів Східної України, зокрема міста Алеяєвська, на основі вітчизняних технологій очищення шахтних вод, створення парогазотурбінних установок «Водолій» для виробництва електричної та теплової енергії, розробки аварійно-рятувальної техніки тощо.

З урахуванням двірчного позитивного досвіду роботи наукового парку «Кіївська політехніка» під керівництвом його президента М. Згуровського у 2009 році була прийнята Закон України «Про наукові парки».

Політехнічний музей: знати про свою історію – значить добти про майбутнє

Одним із проектів державного масштабу стало утворення згідно з постановою Кабінету Міністрів України на базі КПІ першого в Україні Державного політехнічного музею, який відроджує, зберігає і пропагує досягнення вітчизняних наукових та інженерних шкіл. За 11 років його становлення і розвитку з експозиціями музею ознайомилися більше 200 тисяч осіб, серед яких школярі, студенти, науковці, викладачі, гости КПІ і України з інших країн світу.

З ініціативи президента НАН України академіка Б.Є. Патона і ректора Кіївської політехніки академіка М.З. Згуровського з 2001 року започатковані наукові читання з циклу «Видатні конструктори України», які проводять Державний політехнічний музей. Пріоритет належить видатним особистостям, життєвий та науковий шлях яких поєднані з Україною. Як перший підсумок цієї роботи видано серію книжок і розпочато видання багатотомногого видання за матеріалами проведених читань з метою ознайомлення широкої науково-технічної громадськості та студентської молоді з визначними здобутками видатних науковців, конструкторів та технологів, створенням цілісної історичної картини розвитку науки і техніки в Україні.

Продовжуючи розвиток Державного політехнічного музею, за ініціативою М. Згуровського нещодавно створено новий відділ історії авіації і космонавтики, в якому розміщені понад 400 експонатів.

М. Згуровський – заслужений діяч науки і техніки України. Він узагальнює базові положення теорії системного аналізу, сформулював основи системної математики, запропонував новий підхід до теорії екстремальних задач для неелінійних операторних, диференціально-операторних рівнянь. М. Згуровський – автор і співавтор понад 300 наукових праць і винаходів, у тому числі 38 монографій і підручників виданих у Німеччині, Польщі, Японії, Україні та інших країнах світу. В його науковій школі – 9 докторів і більше 40 кандидатів наук.

Упродовж останніх років М. Згуровський очолює Консультативну раду з питань інформатизації при Верховній Раді України і Громадській раді при Держкінвістції України, входить до складу багатьох інших рад і комісій, створених указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, розпорядженнями багатьох міністерств і відомств України. За пропозицією Міноборони та МОН розпорядженням Кабінету Міністрів України М. Згуровському надано повноваження генерального конструктора зі створення Едіоні автоматизованої системи управління Збройними силами.

М. Згуровський – доктор технічних наук, професор, академік НАН України, дійсний член АПН України, член президії НАН України, іноземний член Російської академії наук, Почесний доктор Кіївського національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту кібернетики імені В.М.Глушкова НАН України, Білоруського національного технічного університету, Санкт-Петербурзького державного технічного університету та інших університетів.

Він має державні нагороди України, Італії, Естонії, В'єтнаму. Лауреат трьох Державних премій України в галузі науки і техніки, премії імені видатних учених України – В.М.Глушкова та В.С.Михалевича.

Закінчили розповідь про М. Згуровського як видатного ученого і організатора освіти, який цими дніми відзначає своє 60-річчя від дня народження, хочеться побажати йому від імені його колег і численних шанувальників йоготаланту міцного характеру та подальших успіхів на благо нашої країни.

I.V. Сергієнко, академік НАН України, генеральний директор Кібернетичного центру, директор Інституту кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України

Системні дослідження в науках про світ

Науковий семінар «Системні дослідження в науках про Землю, в економіці та суспільстві» відбувся 30 січня в НТУУ «КПІ». Він зібрав визнаних фахівців різних наукових напрямів для обговорення нових проблем системного аналізу та інформаційних технологій і обміну досвідом використання отриманих результатів для

темний підхід до захисту важливих об'єктів від небезпечних природних явищ», члена-кореспондента НАН України В.Лялька «Система космічного аудиту балансу парникових газів», академіка НАН України В.М.Кунцевича «Інваріантні множини лінійних і нелінійних дискретних систем з обмеженими збуреннями».

Присутні також переглянули фільм про ІПСА – навчально-науковий комплекс «Інститут прикладного системного аналізу» Національної академії наук України і Міністерства освіти і науки України, створений і очолюваний М.З.Згуровським. Під його керівництвом також створено Світовий центр даних «Геоінформатика і стапіль розвиток», що спеціалізується в геоінформації в галузі глобального моделювання процесів стапільного розвитку

й оцінювання глобальних загроз для безпеки і якості життя людей. У 2008 р. в ІПСА розпочато підготовку фахівців за спеціалізацією «Стапіль розвиток та державне управління: глобальний і регіональний контексти».

Присутні також отримали книгу «Терністий шлях до відродження» М.З.Згуровського, де зібрано його статті та інтерв'ю, опубліковані в періодичній пресі. Книга вийшла в серії «Бібліотека газети «Дзеркало тижня». Аналіз суперечливих подій сьогодення, шляхи відродження України в майбутньому, становлення вищої технічної освіти в нашій країні, вивчення успішного дос-

Академік НАН України В.М.Кунцевич

віду та величних здобутків людей, які змінили світ, – ось далеко не повний перелік проблем, порушених у книзі. Окре-

Виступа член-кореспондент НАН України В.Лялько

вирішення актуальних практичних проблем. Було розглянуто низку питань, пов'язаних з розробкою і дослідженням теорії та практики системного аналізу, прийняття рішень, стратегічного планування, проектування, виробництва та експлуатації складних взаємозалежних систем різного призначення, що функціонують в умовах невизначеностей, множини конфліктуючих цілей і ризиків.

Живі дискусії та обговорення викликали доводи: академіка НАН України І.В.Сергієнка «Розвиток інформатики та системних досліджень в Україні: історія, сучасність, перспективи», академіка НАН України М.З.Згуровського «Участь Інституту прикладного системного аналізу МОН України та НАН України у вирішенні актуальних проблем держави та міжнародної кооперації з системами досліджень», академіка НАН України В.І.Старостенка «Сис-

тим розділ присвячено історії, сучасності та перспективам розвитку авіа-

будування в нашій країні.

Інф. «КП»

тий розділ присвячено історії, сучасності та перспективам розвитку авіа-

будування в нашій країні.

Виступає академік НАН України В.І.Старостенко

тобудування в нашій країні.

Виступає академік НАН України М.З.Згуровський

День антивірусної безпеки на ФПМ

24 грудня 2009 року на базі факультету прикладної математики пройшов День антивірусної безпеки – семінар з питань антивірусного захисту за участю фахівців із всесвітньо відомої «Лабораторії Касперського» (Москва).

Но семінар були запрошені всі бажаючі і, незважаючи на складний для студієнтів час перед сезоно, він зібрав чимало учасників. Відкрив семінар декан ФПМ І.А.Дичка, який представив гостей та відзначив актуальність теми семінару.

Основна частина семінару розпочалася з лекції про антивірусний захист Станіслава Шевченка, заступника директора департаменту дослідження та розробки ЗАТ «Лабораторії Касперського», керівника проекту «Антивірусна школа». Шановний гость з Москви розповів присутнім про атаки на комп'ютерні мережі, в першу чергу, на соціальні мережі («В контакте», «Однокласники» тощо), про спам, який розсiliaється в них, навів статистику атак на соціальні мережі.

Наступним виступачом був Олександр Адамов, керівник антивірусної лабораторії ТОВ «Лабораторія дизайну та

тест» (Харків). Він розповів про Sophos Kiddo – один з найбезпечніших з відомих на сьогоднішній день комп'ютерних «червів» яків. Шкідлива програма була написана на Microsoft Visual C++ і вперше з'явилася в мережі 21 листопада 2008 р. Вона атакує операційні системи сімейства Microsoft Windows (від Windows 2000 до Windows 7 і Windows Server 2008 R2). На січень 2009 вирус вразив 12 мільйонів комп'ютерів по всьому світу. 13 січня 2009 компанія Microsoft обіцяла 250 000 доларів за інформацію про творців віруса. Оскільки вірус постійно мутує, то небезпека від його роботи залишається і звичайні, тому, як заяснив Олександр Адамов, обов'язково треба постійно оновлювати систему та антивірусні бази.

Доповідачі також розповіли про технології розрізняння антивірусного програмного забезпечення та представили хронологію розвитку програмних продуктів Kaspersky Antivirus та Kaspersky Internet Security з версії 3.0 по 10.x.

Остання частина семінару була проведена пані Маргаритою Бакіною, яка пред-

ставляє освітній проект «Антивірусна школа – нове джерело IT-знань». Цей проект «Лабораторії Касперського» розрахований на школіврів та студентів і спрямований на підвищення грамотності підст到达ного покоління в питаннях інформаційної безпеки та сучасних IT-технологіях. Пані Бакіна розповіла, яким чином можна попратити до Антивірусної школи та в майбутньому стати співробітником компанії «Лабораторія Касперського».

Потрібно відзначити, що захід відбувся дійсно цікавим та корисним. На завершення всі учасники семінару отримали подарунки: картки з бекшотовою ліцензією на Kaspersky Internet Security 2010 тривалістю 3 місяці. А трьом найактивнішим учасникам випала нагода сходити на перегляд фільму «Avatar» до 3D-кінотеатру IMAX разом з шановними гостями.

Але ж головне, звичайно, не подарунки, а інформація, яка дозволяє якщо не володіти світом, то хоча б захистити свій комп'ютер від атак шкідливих програм.

Руслан Козачок, студент ФПМ

Того вечора, 3 грудня 2009 року, у чудовій залі засідань Вченої ради вільних місць майже не було. Авторський вечір Віталія Івашенка, як завжди, зібрав багато шанувальників його таланту – викладачів, учених, студентів, ветеранів КПІ.

Цього разу величезно цікаво було організовано виступ поета його зображенням проектувалось на великий екран, для живого спілкування у залі виставлено мікрофон.

Невимушене, в оптимістичній манері поет читав вірші, знайомі з творами різних періодів і різної тематики.

*Існуєть відрадості і втрати.
Існуєть небуденні відкриття.
Дай, Боже, зрозуміти і пізнані
Призначення і смисл свого життя*

ВЕЧІР ПОЕЗІЇ

На столі при вході до залі – численні збірки віршів Віталія Івашенка. Розкриємо чудово видану збірку “Ми – українці” (художник – Ірина Панаріна) і там побачимо декілька тематичних “полічиків” з назвами: “Пізнай себе і світ”, “До істини життя”, “Мистецтво”, “Щира усмішка”, інші, але найбільшою і, менш здається, найкращою є “Простір хохання”. У передмові до збірки сказано: “В ній немає придуманих віршів... В ній думки і почуття, радість і горе, сміх і сльози”. А всіх ук-

раїнців автор бачить сентиментальними і мудрими, ліричними і усміхненими, романтичними і pragmatичними.

Поет і сам не раз заявляв про свою улюблену тему – вірші про кохання, які виводив і перевидав серіями...

*Все добре починається з Любові!
Із романтичних мрій і циркових слів,
Коли в гармонію прекрасних почуттів.*

Уперше я почув романськ на вірші Віталія Вадимовича. Цікава, тепла музика, написана, до речі, зовсім не професійними композиторами. Приміно, що слово зазувала.

До поета підходили з вітаннями, читали присвячені йому свої вірші. Вечір залишив приятне враження. Віталій Івашенко зібрав повні залі слухачів, він проводжує давні традиції КПІ – коли вчені викладачі малюють, співають, пишуть повісті, вірші і поеми.

Тож побажаємо Віталію Вадимовичу творчих звершень, любові і щастя!

Станіслав Тимченко,
доцент кафедри філософії

ПІЗНАЙ УКРАЇНУ

Під таким девізом туристичний клуб «Сікіф» провів оглядову екскурсію Карпатами для іноземних студентів КПІ. Протягом п'яти днів одинадцять студентів із В'єтнаму та троє з Казахстану разом з українськими відвідували Карпатський державний заповідник, замок Паланок у Мукачевому та скелі Довбуша – іноземці пізнавали засніжену Україну. Однак було їм не тільки холодно: іноземці скучалися в гарячих природних басейнах селища Берегового, поласкували карпатськими стравами та пріміряли гуцульський одяг.

Незважаючи на морні перепони, коли для гостей українська перекладалася на російську і на в'єтнамську, а потім у зворотному порядку, ніяких непорозумінь не виникало. У доброзичливій і товариській компанії починаєш зрозуміти людей і без знання їхньої мови.

Своїх іноземних побратимів сніговими дорогами водили Олеся Черненко, Тетяна Власик, Тетяна Варварук (ФС), Олександр Паламарчук (ВІТ), Евгеній Коновал (ПБФ), Микола Дорофеєв, Микола Кодак та керівник турклубу І.П.Кучерявий.

Вражені від міні-походу іноземні студенти отримали надзвичайно багато, тож, повернувшись додому, навіть

написали вдячний лист директору студмістечка О.А.Щенку.

Ця подорож розпочала програму зайомства з Україною для студентів інших країн. Студмістечко КПІ спільно з турклубом «Сікіф» планує проводити такі екскурсії 2-3 рази на рік. Окрім Карпат, передбачається, що це буде Крим та водні подорожі, в яких туристичний клуб не має собі рівних.

Безперечно, важливе питання в організації таких екскурсій – це їхнє фінансування. Як і завжди, турклуб «Сікіф» дякує за допомогу ТСОУ КПІ в особі А.В.Савчука і сподівається на заполучення інших спонсорських коштів.

Зима з її морозами на сплав попрощавася задля зміцнення дружби студентів з різними країнами, але з єдиного вішу – Національного технічного університету України «КПІ».

Валерія Добровичів

Фото І.Мікульонка

«КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного
університету України
«Кіївський політехнічний інститут»

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua
тел. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

РЕєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.